Makale türü: Araştırma makalesi**Articletype:** Researcharticle

Geliş tarihi 15.01.2022

Submitteddate

Kabul tarihi 07.02.2022

Accepteddate

Elektronik yayın tarihi 28.02.2022

Online publishingdate

Atıf Bilgisi / Reference Information

Seçgin, F. & Er Tuna, Y. (2022). Etkinlikler Yoluyla Bağımsızlık Sembollerinin Ortaokul Öğrencilerine Kazandırılması: İstiklal Marşı Örneği. *Journal of History School*, 56, 658-684.

ETKİNLİKLER YOLUYLA BAĞIMSIZLIK SEMBOLLERİNİN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE KAZANDIRILMASI: İSTİKLAL MARŞI ÖRNEĞİ ¹

Fadime SEÇGİN² & Yasemin ER TUNA³**Öz**

Ortaokul öğrencilerine bağımsızlık sembollerinin neler olduğunu öğretmek ve özellikle “İstiklal Marşı” mız ve İstiklal marşımızın yazarı Mehmet Akif Ersoy’a farkındalık kazandırmayı sağlamak için hazırlanan etkinliklerin uygulanabilirliği ve başarısını ortaya koymayı hedefleyen bu araştırma eylem araştırması deseninde tasarlanmıştır. Araştırmanın katılımcılarını 2021-2022 eğitim öğretim yılında Tokat il merkezinde bir ortaokulda 5. Sınıfta öğrenim gören 20 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veriler Bil-İste-Öğren (BİÖ) stratejisine yönelik çalışma kağıtları, hazırlanan etkinliklere yönelik çalışma yaprakları, etkinlik temelli öğrenme sürecinin öğrencilerin bireysel öğrenmelerine sağladığı kazanımların anlaşılabilmesi için etkinlik süreci değerlendirme formu ve kavramların öğretilmesinde etkinliklerin başarısını tespit etmek amacıyla verilen performans görevini (gazete hazırlama) değerlendirme formlarından oluşmaktadır. Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında, etkinlik temelli öğretimin sonucunda öğrencilerin çoğunlukla kavram ve bilgileri doğru öğrendiği, öğrendiklerini yaratıcı bir şekilde, farklı bir bilgiye ve beceriye dönüştürebildiklerini, dolayısıyla etkinlik temelli öğretimin kavram öğretiminde etkili olduğu, öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik ilgilerini artırdığı ve etkili öğrenmeyi gerçekleştirdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Etkinlik Temelli Öğretim, Sosyal Bilgiler Öğretimi, Bağımsızlık Sembolleri, İstiklal Marşı, Mehmet Akif Ersoy.

¹Yazar etki oranı: 1.yazar: %50, 2. yazar: %50. Bu makalenin etik kurul onayı Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi’nde, 01.11.2021 tarih, 92010 sayı ve toplantı numarası ile alınmıştır.

² Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, fadime.secgin@gop.edu.tr, Orcid: 0000-0001-6461-8764

³ Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, yasemin.er@gop.edu.tr, Orcid: 0000-0003-3007-6682

Acquisition of the Symbols of Independence among Secondary School Students through Activities: The Example of the National Anthem

Abstract

This research, which aims to reveal the feasibility and success of the activities prepared to teach secondary school students what the symbols of independence are and to raise awareness about our National Anthem and the author of our National Anthem, Mehmet Akif Ersoy, was designed in an action research pattern. The participants of the research consist of 20 5th grade students studying in a secondary school in the city center of Tokat in the 2021-2022 academic year. The data in the study were collected as follows; working papers for the Know-Ask-Learn (KAL) strategy, worksheets for the prepared activities; activity process evaluation form in order to understand the achievements of the activity-based learning process for the individual learning of the students; and evaluation forms for the performance task (preparing newspaper) given to determine the success of the activities in teaching the concepts. Content analysis was used in the evaluation of the data. In the light of the findings obtained from the research, the following can be said; as a result of activity-based teaching, students mostly learn concepts and information correctly, they can transform what they have learned into a different knowledge and skill in a creative way, therefore, activity-based teaching is effective in concept teaching, increases students' interest in social studies course and realizes effective learning.

Keywords: Activity-based Teaching, Social Sciences Teaching, Symbols of Independence, National Anthem, Mehmet Akif Ersoy,

GİRİŞ

Ülkemizde ilk ve ortaokul kademelerinde milli- kültürel değerlerin aktarımında, sosyal bilgiler dersi önemli bir araç konumundadır. Örneğin, bu değerlerin içerisinde mirasçısı olduğumuz Anadolu uygarlıkları ve bu uygarlıklardan günümüze kalan kültürel unsurlar, Türk örf ve adetleri, kültürümüze ait yazılı ve sözlü kaynaklar vb. sosyal bilgiler öğretim programının yapısı içerisinde yer alan öğrenme alanlarından “Kültür ve Miras” konu alanı içerisinde yer almaktadır. İlgili öğrenme alanı ile “Türk kültürünü oluşturan temel öğelerden hareketle kültürün korunması ve geliştirilmesini sağlayacak bir millî bilincin oluşturulması (Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), 2018, s. 11)” amaçlanmaktadır. Sosyal bilgiler dersi ile milli ve kültürel değerler ekseninde yetiştirilmeye çalışılan bireylerden, duyarlı ve iyi bir vatandaş oluşturma amacı da güdülmektedir. Bu amaç doğrultusunda da “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanı sosyal bilgiler öğretim programı içerisinde yer almaktadır. Bu öğrenme alanında ise; milli bağımsızlık ve milli egemenlik, bağımsızlık sembolleri, bireysel özgürlük, kişisel hak ve hürriyetler, toplumsal gereklilikler, demokrasi ilkeleri gibi konular bulunmaktadır (MEB, 2018, s.12). Hatta ilgili öğrenme alanında

beşinci sınıf kademesinde “SB.5.6.4. Millî egemenlik ve bağımsızlık sembollerimizden Bayrağımıza ve İstiklâl Marşına değer verir.” kazanımının yer aldığı görülmektedir.

Milli bağımsızlığın ve milli egemenliğin anlamı ve önemi erken yaşlardan itibaren kazandırılması gereken önemli değerlerdendir. Bu maksatla İstiklal Marşı’nın kabulü, Mehmet Akif Ersoy hakkında çeşitli bilgiler, bağımsızlığın anlamı ve önemi, demokrasi vb. konular, okul öncesi eğitiminden itibaren eğitimin bütün kademelerinde öğrenci seviyesine uygun bir şekilde yer alması önemli görülmektedir. Bağımsızlığımızın en önemli sembollerinden olan İstiklal Marşı’nın kabulü’nün yüzüncü yılını doldurmuş olması; Mehmet Akif’i anlamak, İstiklal Marşı’nın yazıldığı dönemi ve o dönemin şartlarını öğretmek, öğretmenler için oldukça anlamlı bir çabadır. Öğretim sürecinde bu çabanın daha etkili olabilmesi ve öğrencilere etkili ve kalıcı bir şekilde ilgili değerlerin kazandırılması için öğrenci merkezli etkinliklerin hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi önemlidir.

Öğrencilerin derslere yönelik motivasyonlarını arttırmak için öğrenme sürecine aktif olarak katılmaları sağlanmalı ve öğrencilere tecrübe ederek öğrenme fırsatı verilmelidir (Uzun ve Keleş, 2012). Öğrencilerin ilgisini ve dikkatini çekecek biçimde düzenlenen öğrenme ortamlarının öğrencilere sağladığı pek çok fayda bulunmaktadır. Bu maksatla 2005 yılından bu yana öncelikle ilköğretim kademesinde uygulanmaya başlayan öğrenci merkezli program anlayışı benimsemiştir. Sosyal bilgiler (4-7. sınıf) dersleri çerçevesinde aktif öğrenme yöntem ve tekniklerin kullanıldığı öğrenci merkezli etkinliklerin önemi artmaya başlamıştır. Yapılan etkinliklerle konular ilgi çekici hale getirilerek, en pasif öğrencilerin bile bu etkinliklere katılmaları sağlanabilmektedir (Demirel, 2002, s.119). Öğrencileri ve onların etkinliklerini temele alan bu yaklaşım tarzı ile sosyal bilgiler gibi soyut ve sözel öğrenmelerin yoğun olduğu ders içeriklerinde, öğrencilerin derse karşı motivasyon ve ilgilerinin arttığı gözlemlenmiştir (Durmaz, 2014). Zira öğrencilerin derse karşı motivasyonunun azalması ve artması, öğrencinin derse katılma istediği ile doğru orantılıdır (İlgar, 2004, s. 212) .

Öğrencilerin derse ve akademik çalışmalara katılmaları için, aktif öğrenci katılımını sağlayacak etkinlik temelli öğrenme ortamlarının hazırlanması önemli görülmektedir. Etkinlik, hedeflenen davranışı ve kazanımı öğrenmek amacıyla yapılan ve öğrenme öğretme sürecini zenginleştiren sınıf içi-dışı aktivitelere verilen addır (Şahan, 2000, s.4). Etkinlik temelli öğretim ise, öğrencilerin aktif bir öğrenme ortamındaki olumlu tutum ve değer kazanma sürecinde kullanabilecekleri, sorunlara karşı kendi çözüm yollarını ürettikleri, öğrenme-

öğretme sürecinde aktif oldukları, gerçekleştirilen etkinlikler sonunda öğrencilerin motivasyonlarının sağlandığı ve bu şekilde öğrenmenin daha kalıcı hale geldiği yapılandırmacı bir öğrenme-öğretme sürecidir (Aktepe, 2013; Bozkurt, 2018; Kalem ve Fer, 2003; Olkun ve Toluk Uçar, 2014). Bu yaklaşım; öğrencilerin öğrenme için özgüvenini artıran bir yöntemdir (Lakshimi ve Hee, 2005).

Öğretmen, öğrencilerin derse katılımlarını artırmak; kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirmek, yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi sağlamak için, birden çok araç-gereç ve materyal (harita, grafik, belgesel, fotoğraf, birincil yazılı ve görsel kaynaklar) kullanılmalıdır (Ata, 2002, s. 51; Cooper, 1996, s. 76). Farklı araç-gereçle karşılaşan, etkinliklere aktif olarak katılan öğrenciler, öğrendikleri olgu ve kavramları ilişkilendirebilen ve bilgidan yeni bilgi üretebilen bireyler haline dönüşebilirler (Demircioğlu, 2005, s. 169).

Öğrenme süreçlerinde etkinlik ve uygulamaların etkililiğini ortaya koyan çeşitli araştırmalar mevcuttur (Altunsoy, 2019; Aslan ve Bulut, 2021; Çakmak, 2019; Duman, 2019; Durmaz, 2014; Gill ve Jaswall, 2010; Uygun, Akkeyik ve Öztürk, 2018; Sağ, 2018; Seçgin, 2020; Yalçın, 2021). Yapılan bu araştırma sonuçlarına göre sınıf içinde yapılan etkinlik temelli çalışmaların öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu, öğrencilerin derse karşı ilgi ve motivasyonlarının arttığı, kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirdiği, yaratıcı ve özgün ürünler ortaya koyabildiklerini tespit etmişlerdir. Bu sonuçlardan hareketle bu araştırmada ortaokul öğrencilerine sosyal bilgiler dersinde bağımsızlık sembollerine, özellikle “İstiklal Marşı” mıza ve İstiklal marşımızın yazarı Mehmet Akif Ersoy’a farkındalık kazandırmak için hazırlanan etkinliklerin uygulanabilirliğini ve başarısını ortaya koymak amaçlanmıştır.

Araştırmanın problem cümlesine ve alt problemlerine aşağıda yer verilmiştir:

Problem Cümlesi

Ortaokul öğrencilerine bağımsızlık sembollerine özellikle “İstiklal Marşı” mıza ve İstiklal marşımızın yazarı Mehmet Akif Ersoy’a farkındalık kazandırmak için hazırlanan etkinliklerin uygulanabilirliği ve başarısı nedir?

Alt Problemler

1.Ortaokul öğrencilerinin egemenlik ve bağımsızlık sembollerine ait kavramlara ve Mehmet Akif Ersoy’ a yönelik bilgi düzeyi (yanılgıları, eksik ve doğru bilgileri), etkinlikler uygulanmadan önce ve etkinlikler uygulandıktan sonra nasıldır?

2. Etkinlik temelli öğrenim sürecinin ortaokul öğrencilerinin hazırlamış olduğu performans görevine (İstiklal Marşının kabul edildiği günün ertesine ait, marşın kabul edilmesine yer veren bir gazete hazırlama görevi) yansımaları nasıldır?

3.Ortaokul öğrencilerinin etkinlik temelli öğrenme sürecinin bireysel öğrenmelerine sağladığı katkı konusundaki düşünceleri nelerdir?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, katılımcılar, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizi hakkında bilgi verilerek araştırma süreci özetlenmeye çalışılmıştır. Bu makalenin etik kurul onayı Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi’nde, 01.11.2021 tarih, 92010 sayı ve toplantı numarası ile alınmıştır.

Araştırma Deseni

Bu araştırma, nitel yaklaşıma dayalı eylem araştırması deseninde tasarlanmıştır. Eylem araştırması uygulama sürecine ilişkin bilgi edinmek, sorunları tespit etmek ya da var olan sorunları anlama ve çözmeye yönelik sistematik veri toplamayı ve analiz etmeyi içeren bir araştırma yaklaşımıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.295). Johnson (2003) eylem araştırmasını, gerçek okul ya da sınıf ortamında öğretimin ya da eylemlerin kalitesini anlamak ve geliştirmek amacıyla yapılan bir araştırma süreci olarak tanımlamaktadır (Akt. Kuzu, 2009, s.246). Benzer bir şekilde Mills (2003) de eylem araştırmasını, uygulayıcıların karşılaştıkları bir problemi ortadan kaldırmak veya var olan durumu daha iyi hale getirmek için kullanılan bir yöntem olarak ifade etmiştir. Bu araştırma, etkinlikler yoluyla bağımsızlık sembollerinin ve İstiklal Marşı’nın öğretim sürecini ortaya koyması açısından eylem araştırması desenine uygundur.

Katılımcılar

Bu araştırmaya 2021-2022 eğitim öğretim yılında Tokat il merkezinde bir ortaokulda 5. Sınıfta öğrenim gören 20 öğrenci katılmıştır. Katılımcı olarak 5. Sınıf öğrencilerinin seçilmesinin nedeni sosyal bilgiler dersi “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanına yönelik “SB.5.6.4. Millî egemenlik ve bağımsızlık sembollerimizden Bayrağımıza ve İstiklâl Marşına değer verir.” kazanımının 5. Sınıf düzeyinde yer almasıdır.

Veri Toplama Araçları ve Geliştirme Süreci

Araştırmada veriler Bil-İste-Öğren (BİÖ) stratejisine yönelik çalışma yapıları, hazırlanan etkinliklere yönelik çalışma yapıları, etkinlik temelli öğrenme sürecinin öğrencilerin bireysel öğrenmelerine sağladığı kazanımların

anlaşılabilmesi için etkinlik süreci değerlendirme formu ve kavramların öğretilmesinde etkinliklerin başarısını tespit etmek amacıyla verilen performans görevini (gazete hazırlama) değerlendirme formlarından oluşmaktadır.

Bil-İste-Öğren (BİÖ) Stratejisi ve BİÖ Stratejisi Çalışma Kâğıdı

Bil-İste-Öğren (BİÖ) olarak Türkçe literatürde Yavuz (2005) tarafından adlandırılan BİÖ Stratejisi, aslında Ogle (1986) tarafından geliştirilen know-want-learn (KWL) öğrenme stratejisinden esinlenmiştir. KWL açılım olarak “Ne biliyorum? Ne öğrenmek istiyorum? Ne öğrendim?” anlamlarına gelmektedir. Öğrencilere öğrenmeye karşı olumlu tutumlar edinmeyi, verilen konuda bilinen bilgiyi ve bilgi artışını hem öğretmen hem de öğrenci tarafından ortaya çıkarmayı sağlayan yapısal bir öğrenim yöntemidir (Ogle, 1986). İlgili stratejide bireysel çalışma yapılıyorsa bir çalışma kâğıdı, grupta çalışılıyorsa tahta ya da hazırlanmış olan bir pano üç sütuna ayrılır ve sütunlar sırasıyla “Ne biliyorum? - Ne Öğrenmek istiyorum? - Ne öğrendim?” sorularına verilen cevaplarla doldurulur. “Ne biliyorum?” sorusu ile ön bilgilerin harekete geçirilmesinin ardından “Ne öğrenmek istiyorum?” sorusu ile öğrenmede tutum boyutu devreye girer (Ogle, 1986; Schmidt, 1999). İkinci sütun olan “Ne Öğrenmek istiyorum?” sütunu ile son sütun olan “Ne öğrendim?” sütunu arasında geçen süreç öğretmen rehberliğinde öğrencinin araştırıp, kitap, uzman kişiler, internet... vb yollarla konu hakkında bilgi edindiği süreçtir. Bu süreçte bilgi toplayan öğrenci edindiği bilgiyi son sütun olan “Ne öğrendim?” sütununa işler. BİÖ stratejisi uygulanması sırasında kullanılan çalışma kâğıtları öğretimi daha etkili kılma özelliği taşımaktadır (Yurd ve Olğun, 2008, s.388).

BİÖ stratejisi öğrencilerin hem önbilgilerini belirleyebilir hem de aynı çalışma kâğıdı içinde öğrencinin ilk bildiği ile sonradan öğrendiğini bir arada göstererek, çalışılan konu boyunca gerçekleşen kazanımları değerlendirmeyi sağlar (Yavuz, 2005, s. 101).

Performans Değerlendirme

Performans değerlendirme, “öğrencilerin bilgi ve becerilerini sergileyen bir ürün (veya cevap) oluşturmalarını gerektiren bir tamamlayıcı değerlendirme biçimidir (Bahar, Nartgün, Durmuş ve Bıçak, 2009, s.93).” Öğretmen performans değerlendirme sayesinde öğrencinin bilgiyi nasıl anladığını ve uyguladığını tespit edebilir. Performans değerlendirme sürecinde öğrenciye verilebilecek performans ödevleri ya da görevleri resim çizme, model hazırlama, araştırma yapma gibi çeşitli şekillerde olabilir (Hastürk, 2017, s.507).

Performansı ölçme girişiminde öncelikle süreç ya da sonuç (ürün) yönünden öğrencide bulunması istenilen özellikler belirlenmelidir. Ardından

öğrencide bulunması istenen davranışları, öğrencinin gösterip göstermediğini ya da davranışın sıklığını ve mükemmellik derecesini belirlemek için bir ölçek hazırlamak gerekmektedir (Tekin, 1991, s. 226-227). Öğrenci davranışlarına ilişkin gözlem sonuçlarının kaydedilmesinde genellikle iki araç kullanılır: 1. Kontrol Listeleri ve 2. Dereceleme Ölçekleri

Performans görevleri üzerinde çalışmaya başlamadan önce, değerlendirme kriterleri öğrencilerle paylaşılmalıdır. Bu çalışmada ise öğrencilerin bir ürün olarak ortaya koyduğu gazeteler kontrol listeleri ve dereceleme ölçeği ile değerlendirilmiştir.

Kontrol Listesi

Kontrol listesi öğrencilerin ortaya koyduğu ürünün belirlenen performans ölçütlerine ne derece uyumlu olduğunu belirlemeye yarayan; öğrenciden beklenen davranışın ‘evet-hayır’, ‘var-yok’ gibi iki kategoride tespit edilmesini sağlayan bir değerlendirme aracıdır (Yılmaz, 1998, s.128).

Kontrol listeleri, öğrencinin ilgili performansına ilişkin gözlenmesi beklenen davranışların varlığını/yokluğunu belirlemeye yönelik olarak hazırlanır. Gazeteler değerlendirilirken kontrol listesinde “gazeteye ad, tarih, manşet verilmesi ve görsel unsur kullanılması” kriterlerinin varlığı ve yokluğu belirlenmeye çalışılmıştır. İlgili kriterler oluşturulurken, alan uzmanlarından (1 sosyal bilgiler alan uzmanı, 1 sosyal bilgiler öğretmeni, 1 ölçme ve değerlendirme uzmanı) görüşler alınmış ve kontrol listesine son hali verilmiştir.

Dereceleme Ölçeği

Dereceleme ölçekleri, öğrencinin ilgili performansına ilişkin gözlenmesi beklenen davranışların ne düzeyde gözlendiğini tespit etme imkânı veren, davranışın gösterilmesi sıklığını/yoğunluğunu dikkate alan araçlardır (Yılmaz, 1998, s.128). Gazetelerde gözlenmesi beklenen davranışlar şu şekildedir: “İstiklal Marşının kabul sürecine yönelik bilgilerin yer alması, Mehmet Akif Ersoy ile ilgili bilgilerin yer alması, bağımsızlık sembollerinin yer alması”. İlgili davranışlar “yer verilmemiş, kısmen yer verilmiş, yeterince yer verilmiş” şeklinde değerlendirilmiştir. İlgili davranışlar oluşturulurken, alan uzmanlarından (1 sosyal bilgiler alan uzmanı, 1 sosyal bilgiler öğretmeni, 1 ölçme ve değerlendirme uzmanı) görüşler alınmış ve dereceleme ölçeğine son hali verilmiştir.

Etkinlik Sürecini Değerlendirme Formu

Ortaokul öğrencilerinin etkinlik temelli öğrenme sürecinin bireysel öğrenmelerine sağladığı katkı konusundaki düşüncelerini almak maksadıyla oluşturulmuş bir formdur. İlgili formda, tüm etkinlikler sürecinin genel olarak öğrencilerin bireysel öğrenmelerine faydalı olup olmadığı, fayda sağladıysa eğer ne şekilde fayda sağladığı üzerine bir soru sorulmuştur.

Araştırma Süreci

Bağımsızlık sembolleri ve bu sembollerden olan milli marşımızın kabul ediliş süreci ve İstiklal marşımızın yazarı Mehmet Akif Ersoy’a farkındalık kazandırmak için gerçekleştirilen etkinlik temelli öğretime yönelik süreç aşağıda yer almaktadır.

1. Oturum (2 Ders Saati): Araştırmacılar ile uygulama yapılacak öğrencilerin tanışmasının ardından, uygulamanın amacı ve neler yapılacağına dair öğrencilere kısa bir bilgilendirme yapılmıştır. Derse girişte hazırlık aşamasında ilk olarak Bil-İste-Öğren (BİÖ) stratejisine göre hazırlanan Bil-İste-Öğren çalışma kağıtları öğrencilere dağıtılmış ve bu kağıtların ilk sütununu konunun başında bireysel olarak doldurmaları istenmiştir. Öğrenciler ilk sütun olan “Bil” sütununa çalışma yaprağı üzerindeki konularla [bağımsızlık sembolleri, bağımsızlık, bayrak, vatan, millet, marş kavramları ve Mehmet Akif Ersoy’ a yönelik bilgi düzeyleri (yanılgıları, eksik ve doğru bilgileri)] ilgili olarak ne bildiklerini belirtmişlerdir. Ardından BİÖ çalışma kâğıtları doldurulduktan sonra etkinlik süreci sonunda bir daha kullanmak üzere araştırmacılar tarafından toplanılmıştır. Daha sonra ikinci ders bağımsızlık sembolünün anlamı, bu sembollerin neler olduğu, Türk milleti için önemi ve değeri üzerinde durulmuştur. Bu konu çerçevesinde öğrencilerle tartışmalar yürütülmüş, edinilen bilgiler araştırmacılar tarafından özetlenerek ders sona erdirilmiştir.

2. Oturum (1 Ders Saati): Araştırmacılar, öğrencilerden gözlerini kapatmalarını istemiş ve şu soruları sırasıyla sormuşlardır: “Bütün sınıflarımızda mutlaka bulunan nesneler nelerdir? Sosyal bilgiler ders kitabımız ve diğer ders kitaplarımızın kapağını açtığımızı düşünelim, ilk sayfada neler var, neler yazıyor? Peki ikinci sayfayı açalım orada ne var? neler yazıyor” şeklinde sorular sorulmuş ve öğrenciler “İstiklal Marşı, Türk Bayrağı, Gençliğe Hitabe” cevaplarını vermişlerdir. Türk Bayrağı ve İstiklal Marşı’nın neden sınıflarda ve ders kitaplarında yer aldığı sorulmuş ve bunların önemi hakkında sohbet edilerek ders tamamlanmıştır.

3. Oturum (2 Ders Saati): Bağımsızlık sembollerimizden İstiklal Marşı’mızla ilgili öğrencilerin neler bildiğini ortaya koymak için araştırmacılar

tarafından öğrencilere, “İstiklal Marşı’nın yazarı, kaç kıta olduğu, bunlardan kaç kıtasının marş olarak söylendiği, İstiklal Marşı’nın ne zaman kabul edildiği” gibi birkaç soru yöneltilmiş. Cevaplar alındıktan sonra İstiklal Marşı sınıf tahtasında açılmış ve tamamı öğrencilerce okunmuştur. Okuma bittikten sonra İstiklal Marşı ile ilgili bir sohbet ve soru cevap süreci oluşturulmuştur (Öğrencilerin marş ile ilgili duygu ve düşünceleri, en beğendikleri kıta ya da mısralar, ... gibi). Araştırmacılar öğrencilere tarihimizde İstiklal Marşı’na neden ihtiyaç duyulduğu ve marşın yazıldığı yıllarda ülkemizin nasıl bir halde olduğuna dair bilgi ve açıklamalar yapmıştır. İkinci ders İstiklal Marşı için tertip edilen yarışma, Mehmet Akif’in bu yarışmaya katılımı ve marşın Büyük Millet Meclisi tarafından kabul ediliş sürecini içeren 18 dakikalık bir video öğrencilere izlettirilmiştir. Video izletilirken öğrencilere video analizini yapabilmeleri adına “Video Çalışma Kâğıdı” verilmiştir. Video izlenildikten sonra sorular öğrencilerle birlikte cevaplanmıştır. Böylece videodaki ilgili kısımların analizi yapılarak, konunun anlaşılması sağlanmıştır.

4. Oturum (1 Ders Saati): Mehmet Akif’in kişiliği, eğitimi, mesleği ve Milli Mücadeledeki yeri ve önemi üzerine araştırmacı tarafından görsel ve işitsel araçlar kullanılarak bir sunum hazırlanmıştır. Mehmet Akif’in bağımsızlık ve vatan sevdası üzerine öğrencilerle birlikte sohbet edilmiştir. Bu sohbet esnasında öğrencilerin tarihsel empati yapabilmelerini sağlamak adına “Mehmet Akif, sizce hangi duygu ve düşünceler içinde İstiklal Marşı’nı yazmış olabilir? O’nun bu kadar dürüst ve gözü tok olmasını sağlayan gerekçeler neler olabilir? gibi sorular sorulmuştur.

5. Oturum (1 Ders Saati): Sınıfa milli mücadele yıllarını anlatan bir gazete örneği getirilmiştir. Öğrencilerin gazeteyi incelemesi istenmiş ardından gazete ile ilgili bazı sorular sorulmuştur. Bu sorulardan bazıları şöyledir: “Gazetenin adı nedir?, Tarihi nedir?, Gazetenin manşeti ve önemli başlıkları nelerdir?, Dikkatinizi çeken görseller nelerdir?”. Böylelikle bir gazetede bulunması gereken unsurlar uygulamalı bir şekilde öğrencilere sunulmuştur. Öğrencilerin İstiklal Marşı’nın kabul edildiği dönemde yaşayan bir gazeteci olduklarını düşünmeleri ve marşın kabul edilişinin ertesi günü için bir gazete hazırlama görevi verilmiştir. Hazırlanacak olan gazetede a) Gazete adı, b) Gazete tarihi (13 Mart 1921 olmalı) c) Dikkat çekici bir manşet, d) İstiklal marşının kabul ediliş süreci, e) Mehmet Akif Ersoy ile ilgili bilgilere yer verilmesi, f) Bu haberin görseller kullanılarak desteklenmesi gibi unsurların öncelikli olarak bulunması istenmiştir. Gazete hazırlama görevini bireysel yapmaları istenmiş ve birkaç gün sonraki derse getirmeleri üzere ev ödevi (performans görevi) olarak verilmiştir.

6. Oturum (2 Ders Saati): İlk ders bir önceki derste ev ödevi olarak verilen gazeteler sınıfa getirilmiş ve öğrenciler sırasıyla gazetelerini sınıfa sunmuşlardır. Araştırmacılar rehberliğinde, sunulan gazetelerin sınıfça değerlendirilmesi sağlanmıştır. İkinci ders ise öğrencilerin dersin başında kullandıkları Bil-İste-Öğren çalışma kağıtlarının son sütunu olan “Öğren” sütununu, öğrencilerin yine bireysel olarak doldurmaları ve konu ile ilgili ne öğrendiklerini belirtmeleri sağlanmıştır. Bir diğer form olan “etkinlik sürecini değerlendirme formu” öğrencilere uygulanmış ve öğretim süreci tamamlanmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde nitel analiz tekniklerinden içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Birbirine benzeyen verilerin belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilip, okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenlenerek yorumlanması içerik analizinin temelini oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Ortaokul öğrencilerinin etkinlik temelli öğrenme sürecinin bireysel öğrenmelerine sağladığı katkının belirlenmesi amacıyla, öğrencilerden elde edilen formlar içerik analizine tabi tutulmuştur. Elde edilen verilerden kodlar (kavram), ilgili kodları kapsayacak temalar oluşturulmuştur. İçerik analizi şu üç basamak takip edilerek yapılmıştır:

1. Kodlama ve Ayıklama Aşaması: Öğrencilerden elde edilen veriler betimsel analize tabi tutularak tablollaştırılmıştır. Kodların tekrar edilme sıklığı belirlenmiştir.

2.Tema Geliştirme Aşaması: Bu basamakta, bir önceki basamakta oluşturulan kodlar, konuları dikkate alınarak temalar etrafında birleştirilmiştir

3.Geçerlik ve Güvenirlik: Elde edilen verilerin ayrıntılı olarak rapor edilmesi ve araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını açıklaması nitel araştırmalarda geçerliğin en önemli ölçütüdür (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Oluşturulan temalar, araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla, kodların yer aldığı temayı temsil edip etmediğini belirlemek üzere 3 uzman (1 sosyal bilgiler alan uzmanı, 1 sosyal bilgiler öğretmeni, 1 ölçme ve değerlendirme uzmanı) görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşü doğrultusunda kodlar ile dahil edildikleri temalar arasında uyumsuzluk olanlar tespit edilmiş ve yeniden düzenlenmiştir. Oluşturulan temalara kanıt göstermek amacıyla katılımcıların cevaplarından, o tema ya da kodu en iyi temsil ettiği düşünülenlerden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Katılımcılar kodlanırken Ö.1, Ö.2.....Ö.20 şeklinde kodlanmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Aşağıda araştırmanın alt problemlerine yönelik bulgulara yer verilmiştir.

Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Ortaokul öğrencilerinin egemenlik ve bağımsızlık sembollerine ait kavramlara yönelik bilgi düzeyi (yanılgıları, eksik ve doğru bilgileri), etkinlikler uygulanmadan önce ve etkinlikler uygulandıktan sonra nasıldır?” şeklindedir. Egemenlik ve bağımsızlık sembollerimize ait kavramlara yönelik bil-iste-öğren stratejisi çalışma kâğıdı bulguları aşağıda yer almaktadır.

Egemenlik ve Bağımsızlık Sembollerimize Ait kavramlara Yönelik Bil-İste-Öğren Stratejisi Çalışma Kâğıdı Bulguları

Etkinliklere başlamadan önce öğrencilere Bil-İste-Öğren (BİÖ) stratejisine göre hazırlanan Bil-İste-Öğren çalışma kağıtları dağıtılmış ve “Ne Biliyorum?” kısmına konuyla alakalı verilen kavramlar [bağımsızlık sembolleri, bağımsızlık, bayrak, vatan, millet, marş kavramları ve Mehmet Akif Ersoy’ a yönelik bilgi düzeyleri (yanılgıları, eksik ve doğru bilgileri] ile ilgili olarak ne bildiklerine ait ön bilgilerini yazmaları istenmiş ve çalışma kağıtları toplanmıştır. Planlanan etkinlikler bittikten sonra Bil-İste-Öğren (BİÖ) stratejisine göre hazırlanan Bil-İste-Öğren çalışma kağıtları tekrar dağıtılmış “Ne Öğrendim” kısmına öğrenme süreci sonrasında konuyla alakalı kavramlara yönelik edindikleri bilgileri yazmaları istenmiştir. Çalışma kâğıtlarının analizleri yapılırken öğrencilerin “Ne biliyorum?” ve “Ne öğrendim” bölümlerine yazdıkları cevaplar incelenerek konuyla ilgili verilen kavramlarla ilgili yanılgı yaşayan ya da eksik bilgiye sahip olan öğrencilerin yanılgılarının giderilip giderilmediğine bakılmış; dolayısıyla kavramların öğretilmesinde etkinliklerin başarısı tespit edilmeye çalışılmıştır. Örneğin; Ö.1 Bağımsızlık sembolleri için “Ne Biliyorum?” kısmına “Gençliğe hitabe” cevabını verirken; yapılan etkinlikler sonrasında “Ne Öğrendim?” kısmına “Bayrağımız, başkentimiz, İstiklal marşımız, paramız, Türkçemiz” cevabını vererek kavramla ilgili yanlış bilgisinin (yanılgı) düzeldiği görülmüştür.

Aşağıda tablo 1’de ‘Egemenlik ve Bağımsızlık Sembollerimiz’ konusuna dair altı adet kavram (Bağımsızlık, bayrak, vatan, millet, başkent, marş) ile genel olarak bağımsızlık sembollerinin neler olduğuna ve Mehmet Akif Ersoy’a ait Bil-İste-Öğren stratejine yönelik hazırlanan çalışma kâğıtlarına yönelik bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1.

Egemenlik ve Bağımsızlık Sembollerimize Ait kavramlar ile Mehmet Akif Ersoy'a Yönelik Bil-İste-Öğren Çalışma Kâğıdı Bulguları

Bağımsızlık Sembolleri	Ne Biliyorum (Önce) (f)	Bağımsızlık Sembolleri	Ne Öğrendim (Sonra) (f)
Yanılğı	2	Yanılğı	-
Eksik bilgi	14	Eksik bilgi	1
Doğru bilgi	1	Doğru bilgi	18
Cevapsız	3	Cevapsız	1
Bağımsızlık	Ne Biliyorum (Önce) (f)	Bağımsızlık	Ne Öğrendim (Sonra) (f)
Yanılğı	3	Yanılğı	1
Eksik bilgi	7	Eksik bilgi	3
Doğru bilgi	10	Doğru bilgi	15
Cevapsız	-	Cevapsız	1
Bayrak	Ne Biliyorum (Önce) (f)	Bayrak	Ne Öğrendim (Sonra) (f)
Yanılğı	-	Yanılğı	-
Eksik bilgi	8	Eksik bilgi	2
Doğru bilgi	11	Doğru bilgi	16
Cevapsız	1	Cevapsız	2
Vatan	Ne Biliyorum (Önce) (f)	Vatan	Ne Öğrendim (Sonra) (f)
Yanılğı	1	Yanılğı	-
Eksik bilgi	11	Eksik bilgi	5
Doğru bilgi	6	Doğru bilgi	14
Cevapsız	2	Cevapsız	1
Millet	Ne Biliyorum (Önce) (f)	Millet	Ne Öğrendim (Sonra) (f)
Yanılğı	3	Yanılğı	-
Eksik bilgi	10	Eksik bilgi	5
Doğru bilgi	5	Doğru bilgi	15
Cevapsız	2	Cevapsız	-
Başkent	Ne Biliyorum (Önce) (f)	Başkent	Ne Öğrendim (Sonra) (f)
Yanılğı	-	Yanılğı	-
Eksik bilgi	6	Eksik bilgi	2
Doğru bilgi	14	Doğru bilgi	17
Cevapsız	-	Cevapsız	1
Marş	Ne Biliyorum (Önce) (f)	Marş	Ne Öğrendim (Sonra) (f)
Yanılğı	-	Yanılğı	-
Eksik bilgi	10	Eksik bilgi	3
Doğru bilgi	8	Doğru bilgi	16
Cevapsız	2	Cevapsız	1
Mehmet Akif Ersoy	Ne Biliyorum (Önce) (f)	Mehmet Akif Ersoy	Ne Öğrendim (Sonra) (f)
Yanılğı	-	Yanılğı	-
Eksik bilgi	9	Eksik bilgi	1
Doğru bilgi	10	Doğru bilgi	17
Cevapsız	1	Cevapsız	2

Tablo 1 incelendiğinde kavramlara yönelik etkinlik öncesi en çok eksik bilginin genel olarak egemenlik ve bağımsızlık sembollerinin neler olduğuna

yönelik bilgilerinin istenildiği “Bağımsızlık sembolleri” ne (f: 14) yönelik kısımda olduğu görülmektedir. Bağımsızlık sembollerini ise sırasıyla “vatan” (f:11), “millet” (f: 10), “marş” (f: 10), Mehmet Akif Ersoy” (f:9), “bayrak” (f:8), “bağımsızlık” (f:7) ve “başkent” (f:6) kavramları takip etmektedir. Öğrenme ile ilgili etkinlikler yapıldıktan sonra ise, “Bağımsızlık sembolleri” ne yönelik eksik bilgi verenlerin sayısının düştüğü (f:2), eksik bilgilerin büyük oranda doğru bilgiye (f:18) dönüştüğü görülmektedir. Diğer kavramlar ele alındığında da benzer şekilde eksik bilgi verenlerin sayısının düştüğü, doğru bilgi verenlerin sayılarının ise [millet (f:15); vatan (f:14); marş (f:16); Mehmet Akif Ersoy (f:17); bayrak (f:16); bağımsızlık (f:15); başkent (f:17)] arttığı görülmektedir.

Örneğin; “Bağımsızlık sembollerine” yönelik “Ne biliyorum?” kısmına eksik bilgi veren Ö.1 yalnızca “Al bayrak” derken; etkinlikler sonrası “Ne öğrendim” kısmına “Bayrağımız, başkentimiz Ankara, Mehmet Akif’in yazdığı istiklal marşımız, paramız, Türkçemiz” yanıtlarını vermiştir. Eksik bilgi veren katılımcılardan Ö.7 ise “Ne biliyorum?” kısmına “Bizim bağımsızlığımızı gösteren bayrak, para gibi sembollerdir.” yanıtını verirken; etkinlikler sonrası uygulanan “Ne öğrendim” kısmına “İlk verdiğiniz kâğıda galiba öğretmenim eksik yazmıştım. Bağımsızlık sembolleri bayrak, marş, para, başkent ve konuşulan dilimiz olduğunu öğrendim.” şeklinde yanıt vermiştir. Öğrencilerin çalışma kâğıdında verilen kavramlara yönelik tanımları/ açıklamaları dikkate alındığında, etkinlik öncesinde ağırlıkla eksik bilgiye sahip oldukları belirlenmiştir. Öğrenme sürecinde araştırmacı tarafından uygulanan etkinliklerin öğrenme üzerinde olumlu bir etki oluşturduğu söylenebilir. Bu süreçte uygulanan birbirinden farklı etkinliklerle öğrencilerin aktif kalımı sağlanmış, ilgi ve motivasyonları artırılmaya çalışılmıştır. Bunun sonucunda da öğrenciler, kavramları doğru ve derinlemesine öğrenme fırsatını yakalamışlardır. Ayrıca öğrenme sürecine öğrencinin aktif bir şekilde dahil olması, etkinlik temelli öğretimin amaçları ile bağdaşmaktadır.

İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Etkinlik temelli öğrenim sürecinin ortaokul öğrencilerinin hazırlamış olduğu performans görevine (İstiklal Marşının kabul edildiği günün ertesine ait, marşın kabul edilişine yer veren bir gazete hazırlama görevi) yansıması nasıldır? şeklindedir. Etkinlik temelli öğrenim sürecinin ortaokul öğrencilerinin hazırlamış olduğu performans görevine yansımalarına yönelik bulgular aşağıda yer almaktadır.

Etkinlik Temelli Öğrenim Sürecinin Ortaokul Öğrencilerinin Hazırlamış Olduğu Performans Görevine (İstiklal Marşının Kabul Edildiği Günün Ertesi Gününe Ait, Marşın Kabul Edilişine Yer Veren Bir Gazete Hazırlama Görevi) Yansımalarına Yönelik Bulgular

Etkinlik temelli öğretim sürecinin sonunda öğrencilere performans görevi olarak İstiklal marşının kabul edildiği günün ertesi gününe ait, marşın kabul edilişine yer veren bir gazete hazırlama görevi verilmiştir. Öğrencilerin tamamı (N:20) bu görevi yerine getirmiştir. Gazetelerde gözlenmesi beklenen davranışlar şu şekildedir: “Gazeteye ad verilmesi, Gazeteye tarih verilmesi, Gazetede manşete yer verilmesi, İstiklal Marşının kabul sürecine yönelik bilgilerin yer alması, Mehmet Akif Ersoy ile ilgili bilgilerin yer alması, bağımsızlık sembollerinin yer alması ve görsel unsurların kullanılması” Performans görevine yönelik bulgular tablo kontrol listesine yönelik bulgular ve dereceleme ölçeğine yönelik bulgular tablo 2, tablo 3 ve tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 2.

Kontrol Listesine Yönelik Bulgular

Davranış	Evet/f	Hayır/f
Gazeteye ad verilmesi	14	6
Gazeteye tarih verilmesi	8	12
Gazetede manşete yer verilmesi	15	5

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerden 14’ünün hazırladıkları gazetelere bir ad verdiği, 6 öğrencinin ise herhangi bir ad vermediği; 8’inin tarih verdiği, 12’sinin tarih vermediği; 15’inin gazetede manşete yer verdiği fakat 5’inin ise manşete yer vermediği görülmektedir. Bir gazetenin en temel unsurları olan gazete ismi, yayın tarihi ve manşet gibi unsurların öğrenciler tarafından oluşturulmasının istendiği bu görevle hem etkinlik sürecinde edinilen bilgilerin kullanılması hem de gündelik hayatta karşılaşılan gazete öğelerinin özgün olarak kendi gazetelerinde oluşturulması amaçlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre gazete isminin ve manşetin oluşturulmasında öğrencilerin başarılı olmasına karşın gazeteye tarih verilmesi görevinde başarısız oldukları görülmektedir. Bu başarısızlığın sebebi olarak İstiklal Marşı’nın kabul ediliş tarihinin öğrenilememesi veya gazeteye tarih bulma işinin öğrenciler tarafından anlaşılamamış olması ile ilişkilendirilebilir.

Katılımcıların gazetelere verdikleri ad ve manşet bilgisi aşağıda tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 3.

Katılımcıların Gazetelere Verdikleri Ad ve Manşet Bilgisi

Katılımcılar	Gazetenin Adı	Gazetenin Manşeti
Ö.1	BT Gazetesi	İstiklal Marşının Kabulü Yazıyor
Ö.2	Ceride-i Resmiye	Tarihe Bir İmza Daha
Ö.3	Vatan Gazetesi	İstiklal Marşımız Kabul Edildi
Ö.4	Açıksöz	İstiklal Marşının Kabulü
Ö.5	Türkiye Gazetesi	-
Ö.6	İstiklal Gazetesi	-
Ö.7	Yeni Devlet Gazetesi	Ayakta Alkışlandı
Ö.8	Bilgiyi Al Gazetesi	Artık Yurdumun bir Marşı Var
Ö.9	İstiklal	-
Ö.10	İstiklal	Ayakta Alkışlandı
Ö.11	BJK Haber	İstiklal Marşının Yazılışında Olanlar
Ö.12	Milli Türk Gazetesi	-
Ö.13	Güneş Gazetesi	Ayakta Alkışlandı
Ö.14	Çevik	Marşımız Kabul Edildi
Ö.15	-	İstiklal Marşının Kabulü
Ö.16	-	İstiklal Marşı Ayakta Alkışlandı
Ö.17	-	İstiklal Marşının Kabulü
Ö.18	-	Allah Bir Daha Bu Millele İstiklal Marşı Yazdırmasın
Ö.19	-	İstiklal Marşı
Ö.20	-	-

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin 14'ünün gazetelerine bir ad verdiği; 6'sının ise vermediği görülmektedir. Benzer şekilde 15'inin hazırladıkları gazetelere bir manşet oluşturduğu, 5'inin ise manşet oluşturmadığı görülmektedir. Diğer taraftan öğrencilerin 4'ü (Ö.5, Ö.6, Ö.9 ve Ö.10) gazetelerine ad verirken, manşet vermediği; 5'inin (Ö.15, Ö.16, Ö.17, Ö.18, Ö.19) ise gazetelerine manşet oluştururken, herhangi bir ad vermediği bulgusuna ulaşılmıştır. Yalnızca 1 öğrenci ise hazırladığı gazetesine ne ad ne de manşet vermiştir.

İsmi olan on dört gazete incelendiğinde birbirinden farklı 13 gazete ismi olduğu, bunların genellikle İstiklal Marşının kabul edildiği Milli Mücadele dönemini yansıttığı tespit edilmiştir. Gazete isimleri şu şekildedir: “BT Gazetesi, Ceride-i Resmiye, Vatan Gazetesi, Açıksöz, Türkiye Gazetesi, İstiklal Gazetesi, Yeni Devlet Gazetesi, Bilgiyi Al Gazetesi, İstiklal, BJK Haber, Milli Türk Gazetesi, Güneş Gazetesi, Çevik”. (Bu gazetelerden BT Gazetesi gazeteyi hazırlayan öğrencinin adı ve soyadının baş harflerinden oluşmaktadır). Gazete manşetleri ile ilgili olarak 15 gazetenin manşeti olduğu belirtilmişti. Manşetler

incelendiğinde birbirini tekrar edenler olduğu görülmüştür. Toplamda 6 farklı manşet oluşturulmuştur, bunlar: “İstiklal Marşının Kabulü Yazıyor, İstiklal Marşımız Kabul Edildi, Tarihe Bir İmza Daha, İstiklal Marşının Yazılışında Olanlar, Ayakta Alkışlandı, Allah Bir Daha Bu Millete İstiklal Marşı Yazdırmasın”. Gazetelere verilen manşetler incelendiğinde bu manşetlerin, İstiklal Marşı’nın kabulü ile ilgili olduğu, marşın kabulü sırasında olanlara manşetlerde değinildiği görülmüştür (Ayakta Alkışlandı, Allah Bir Daha Bu Millete İstiklal Marşı Yazdırmasın, İstiklal Marşının Yazılışında Olanlar). Öğrencilerin hem gazete isimleri hem de manşet oluşturma görevlerinde başarılı oldukları söylenebilir. Bu da bağımsızlık sembolleri ve bu sembollerden olan istiklal Marşı’nın kabul ediliş sürecinin öğrenciler tarafından anlaşıldığı sonucuna ulaştırabilir.

İstiklal Marşı’nın kabulü ve Mehmet Akif’in önemi ile ilgili öğrencilere verilen gazete oluşturma performans görevinin, değerlendirilebilmesi için, dereceleme ölçeği geliştirilmiştir. Aşağıda tablo 4’de dereceleme ölçeğine yönelik bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 4.
Dereceleme Ölçeğine Yönelik Bulgular

Davranış	Yer verilmemiş	Kısmen yer verilmiş	Yeterince yer verilmiş
	f	f	f
İstiklal Marşının kabul sürecine yönelik bilgilere yer verildi.	1	4	15
Mehmet Akif Ersoy ile ilgili bilgilere yer verildi.	-	5	15
Bağımsızlık sembollerine yer verildi.	2	4	14
Görsel kullanımı	5	8	7

Tablo 4’de yer alan dereceleme ölçeğine yönelik bulgular incelendiğinde İstiklal Marşının kabul sürecine yönelik bilgilere (f:15), Mehmet Akif Ersoy ile ilgili bilgilere (f:15) ve bağımsızlık sembolleri (f:14) ile ilgili bilgilere öğrencilerin büyük çoğunluğunun yeterince yer verdiği görülmektedir. İlgili bilgilere gazetelerinde yer vermeyen öğrenci sayısı ise son derece düşüktür. Yalnızca 1 öğrenci İstiklal Marşının kabul sürecine yönelik bilgilere yer vermezken; benzer şekilde 2 öğrencinin bağımsızlık sembollerine yer vermediği görülmektedir. Mehmet Akif Ersoy ile ilgili bilgilere ise gazetelerinde yer vermeyen öğrenci yoktur. Ortaya çıkan bu tabloya göre öğrencilerin, İstiklal Marşı’nın kabul sürecini, Mehmet Akif Ersoy ile ilgili bilgileri ve bağımsızlık sembollerini kavradıkları söylenebilir.

Görsel kullanımı ise gazetelerde yeterli düzeyde gözlenememiştir. Öğrencilerin yalnızca 7'si görsellere yeterince yer verirken, 8'i ise kısmen yer vermiş; 5'i ise hiçbir görsel yer vermemiştir. Görsel unsurların fazla kullanılmamasının sebebi olarak, öğrencilerin fotoğraf, yağlı boya tablo vb. görsel kaynaklara erişim sağlayamamış olmalarından kaynaklandığı düşünülebilir.

Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Ortaokul öğrencilerinin etkinlik temelli öğrenme sürecinin bireysel öğrenmelerine sağladığı katkı konusundaki düşünceleri nelerdir?” şeklindedir. Öğrencilere göre etkinlik temelli öğrenme sürecinin bireysel öğrenmelerine sağladığı kazanımlara yönelik görüşler aşağıda yer almaktadır.

Öğrencilere Göre Etkinlik Temelli Öğrenme Sürecinin Bireysel Öğrenmelerine Sağladığı Kazanımlara Yönelik Bulgular

Etkinliklerin bitiminde öğrencilere etkinlik temelli öğrenme sürecinin kendilerine sağladığı faydalar sorulmuştur. Öğrencilerin bu soruya yönelik verdikleri cevaplara ilişkin tema, kod ve frekanslar tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5.

Öğrencilere Göre Sosyal Bilgiler Dersinde Etkinlik Temelli Öğrenme Sürecinin Kendilerine Sağladığı Kazanımlar

Tema	Kod	f	Katılımcılar
Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik İlgi	Dersi daha çok sevmeyi sağlama	12	Ö.1; Ö.5; Ö.7; Ö.8; Ö.9; Ö.10; Ö.13; Ö.14; Ö.16; Ö.17; Ö.18; Ö.20
	Derse yönelik ilgiyi artırma	6	Ö.3; Ö.5; Ö.8; Ö.13; Ö.14; Ö.20
	Dersi sıkıcı olmaktan kurtarma	8	Ö.1; Ö.2; Ö.5; Ö.6; Ö.17; Ö.18; Ö.19; Ö.20
	Heyecan duyma	2	Ö.9; Ö.11
	Bilgilerin tekrar edilmesi	4	Ö.5; Ö.13; Ö.15; Ö.19
	Yeni bilgiler öğrenme	14	Ö.1; Ö.2; Ö.3; Ö.7; Ö.9; Ö.10; Ö.11; Ö.13; Ö.14; Ö.16; Ö.17; Ö.18; Ö.19; Ö.20
	Yanlış bilgilerin düzelmesi	6	Ö.11; Ö.12; Ö.14; Ö.16; Ö.17; Ö.20
	Etkili ve verimli öğrenme	3	Ö.1; Ö.2; Ö.5
Etkili öğrenme	Akılda kalıcılığı sağlama	7	Ö.2; Ö.6; Ö.7; Ö.10; Ö.15; Ö.18; Ö.19
	Zekâyı geliştirme	1	Ö.4
	Eğlenerek öğrenmeyi sağlama	9	Ö.2; Ö.4; Ö.5; Ö.8; Ö.14; Ö.17; Ö.18; Ö.19; Ö.20
	Sosyalleşmeyi sağlama	1	Ö.12

Tablo 5’de yer alan bulgularda sosyal bilgiler dersinde etkinlik temelli öğrenme sürecinin öğrencilere sağladığı kazanımların iki tema etrafında şekillendiği görülmektedir. Bu temalardan ilki “sosyal bilgiler dersine yönelik ilgi” dir. Bu tema altında kodlanan ve öğrencilerin cevaplarından en fazla tekrar eden ilk üç veri “Dersi daha çok sevmeyi sağlama (f:12)”, “Dersi sıkıcı olmaktan kurtarma (f:8)” ve “Sosyal bilgiler dersine yönelik ilgiyi artırma (f:6)” kodlarına aittir. “Dersi daha çok sevmeyi sağlama” koduna ait görüşler incelendiğinde örneğin katılımcılardan Ö.8 “Sevmediğim dersleri anlamıyorum. Böyle dersi daha çok sevdim.” şeklinde görüş bildirirken; Ö.10 ise “Eğlenerek sosyal daha çok sevdim.” şeklinde vurgu yapmıştır. “Dersi sıkıcı olmaktan kurtarma” koduna ait görüş bildiren örneğin, Ö.17 “Etkinlik yaparken sıkılmadım. Derslerimiz hep böyle olsun, sıkılmam.” derken, Ö.20 “Etkinliklerde hiç sıkılmadım, keyif alarak öğrendim.” şeklinde yanıt vermiştir. “Derse yönelik ilgiyi artırma” koduna ait görüşler incelendiğinde örneğin Ö.5 “Etkinlik yaparken konular çok ilgimi çekti.” şeklinde ifade ederken; Ö.13 ise “Tarihimiz etkinlik yaparken ilgim arttı.” demiştir.

Etkinlik temelli öğrenme sürecinin öğrencilere sağladığı kazanımların ikinci teması ise “etkili öğrenme” dir. Bu tema altında kodlanan ve öğrencilerin cevaplarından en fazla tekrar eden ilk üç veri ise “Yeni bilgiler öğrenme (f:14)”, “Eğlenerek öğrenmeyi sağlama (f: 9)” ve “Akılda kalıcılığı sağlama (f:7)” kodlarına aittir. “Yeni bilgiler öğrenme” koduna ait görüşler incelendiğinde örneğin katılımcılardan Ö.14 “Derslerde bilmediğim yeni şeyleri de öğrendim.” şeklinde görüş bildirirken; Ö.16 ise benzer şekilde “Etkinliklerle yeni şeyler öğrendim. ” şeklinde vurgu yapmıştır. “Eğlenerek öğrenmeyi sağlama” koduna ait görüş bildiren örneğin, Ö.2 “Etkinlikler bana çok eğlenceli geldi, eğlenerek öğrendim.” derken, Ö. 18 “Çok eğlenceliydi, milli marşımızın kabul edilmesini eğlenceli öğrendik.” şeklinde yanıt vermiştir. “Akılda kalıcılığı sağlama” koduna ait görüşler incelendiğinde örneğin Ö.6 “Etkinlikler bana fayda sağlayıp bilgilerin aklımda kalmasını sağladı.” şeklinde ifade ederken benzer şekilde Ö.19 “Öğrendiğim bilgilerin aklımda kalmasını sağladı” demiştir.

Elde edilen yukarıdaki bulgular ışığında (oluşturulan temalar ışığında), etkinlik temelli öğretim sürecinin hem öğrencilerin sosyal bilgiler dersine olan ilgisini arttırdığı hem de öğrencilerin etkili öğrenmeyi gerçekleştirmesinde yardımcı olduğu söylenebilir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma ile sosyal bilgiler 5. sınıf öğrencilerinin, etkinlik temelli öğretim uygulamaları ile bağımsızlık sembolleri, İstiklal Marşı ve Mehmet Akif Ersoy'a ilişkin konuların öğretimindeki etkililiği belirlenmeye çalışılmıştır. Öğrenciler için, bağımsızlık sembollerinin İstiklal Marşı'nın kabul ediliş sürecinde ve Mehmet Akif'in hayatını anlamlandırılmasında çok büyük bir öneme sahiptir. Bu sebepten etkinlik süreci başlamadan önce ve bittikten sonra "Bil-İste-Öğren" çalışma kâğıdı uygulanmıştır. Bahsedilen çalışma kâğıtlarında konuya ilişkin 8 farklı kavram (Bağımsızlık Sembolleri, Bağımsızlık, Bayrak, Vatan, Millet, Başkent, Mehmet Akif Ersoy) öğrencilere sorulmuştur. Elde edilen bulgular ışığında, etkinlik öncesinde çalışma kâğıdında bulunan "bil" sütununu öğrencilerin doldurmasının ardından, öğrencilerin en çok "Bağımsızlık Sembolleri" kavramına, bu kavramdan sonra da "Vatan, Millet, Marş ve Mehmet Akif Ersoy" kavramları hakkında eksik bilgiye sahip oldukları tespit edilmiştir. 5 oturumun ardından (8 ders saati), 6. oturumda çalışma kâğıdının "öğren" sütununu öğrencilerin doldurmaları istenmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde, daha önce tespit edilen eksik bilgilerin ikinci uygulamada yerini doğru bilgiye bıraktığı görülmüştür. Etkinlik temelli öğretimin kavram öğretiminde etkili olduğu sonucuna ulaşılabilir. Bu noktadan hareketle Gülsoy'un (2020, s.80) "Etkinlik temelli öğretimin 7. sınıf öğrencilerinin dörtgenlerde alan konusundaki kavramsal ve işlemsel bilgilerine etkisini" incelediği araştırma sonuçlarına göre etkinlik temelli öğretimin, öğrencilerin işlemsel bilgileri üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı fakat kavramsal bilgileri açısından öğrencilerde olumlu etki yarattığı sonucu ile benzerlik gösterdiği belirlenmiştir. Benzer bir şekilde etkinlik temelli öğretimin, öğrenmeyi olumlu manada etkilediği, öğrencilerin akademik başarılarının artmasını sağladığı yapılan araştırmalar neticesinde belirlenmiştir (Eroğlu ve Doğan, 2020; Keskin, 2018; Saylan Kırmızıgül, 2019; Türksöy ve Taşlıdere: 2016; Uğraş, Sipahi, Dursun, Keçeli, Hasırcı ve Fidan, 2021). Etkinlik sürecinde öğrencilerin aktif katılımlarının sağlanması, yaparak yaşayarak öğrenmenin gerçekleşmesi ve çoklu öğretim materyallerinin kullanılması öğrenmenin gerçekleşmesini ve dolayısıyla başarının artmasını sağlamaktadır.

Etkinlik temelli öğretim sürecinin sonunda öğrencilerin öğrendiklerini somut bir ürüne dönüştürmeleri için performans görevi verilmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerden İstiklal Marşı'nın kabulü ve marşın yazarı Mehmet Akif Ersoy ile ilgili bir sayfalık gazete oluşturma etkinliği gerçekleştirilmiştir. Etkinlik temelli öğretim boyunca etkinliklere katılım sağlayan öğrenciler, öğretim sonunda da tamamen kendi bilgi, beceri ve yaratıcılarını kullanarak yeni bir ürün oluşturmuşlardır. Öğrencilerin hazırladıkları gazetelerde, etkinlik süreci boyunca

öğretilmeye çalışılan kavramlar, Mehmet Akif Ersoy'un kişiliği, İstiklal Marşı'nın kabul ediliş sürecinde yaşananlar ve Anadolu'daki durum, tarihsel gerçekliğe uygun olarak ele alınmış ve doğru bilgiler kullanılmıştır. Süreç boyunca öğretilmeye çalışılan kavramlara yer verilmiş olması da olumlu bir sonuç olarak değerlendirilmiştir. Bil-İste-Öğren çalışma kâğıdının etkinlik temelli öğretim süreci sonunda tekrar uygulanan "Ne öğrendim" kısmından elde edilen sonuçların gösterdiği gibi, öğrencilerin kavram öğrenmelerini gerçekleştirdikleri ve bu öğrenmenin neticesinde kavramları yeni ve özgün bir bilgiye dönüştürebildiklerini görmekteyiz. Yine aynı çalışma kâğıdı ("ne öğrendim" kısmı) sonuçlarına göre Mehmet Akif Ersoy ile ilgili doğru bilgileri edindikleri ve bu bilgileri gerek gazete haberi ve içeriğinde gerekse de manşetlere yansıttıkları görülmüştür. Tek sayfalık da olsa bütün ana unsurları ile özgün bir gazete hazırlamak kolay bir iş değildir. Çünkü gazete hazırlayabilmek; okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerini gerektirir (Nas, 2000). Sonuç olarak etkinlik temelli öğretim sonunda öğrencilerin kavram ve bilgileri doğru öğrendiği ve öğrendiklerini yaratıcı bir şekilde, farklı bir bilgiye ve beceriye dönüştürebildikleri söylenebilir. Literatür incelendiğinde, öğrencilerin kendi çabaları ile bilgi ve becerilerini kullanarak gazete oluşturdıklarına dair bir araştırmaya rastlanmamıştır. Ancak benzer niteliklere sahip olan poster etkinlikleri ile ilgili bazı araştırmalar mevcuttur. Öğrencilerin kendi posterlerini oluşturdıkları çalışmaların sonuçları incelendiğinde, anlamlı öğrenmeye katkıda bulunma, etkin katılım sağlama, derse yönelik ilgiyi ve motivasyonu artırma, akademik başarıyı artırma ve son olarak da yaratıcı düşünmenin gelişmesine katkı sağlama gibi, bu araştırmanın elde ettiği sonuçlara benzer nitelikte sonuçlara ulaşıldığı görülmüştür (Chaveznava, Yousuf ve Caldeslast, 2006; Coşkun ve Eker, 2018; Yıldız, 2021).

Araştırmanın son kısmında, etkinlik temelli öğretim sürecini öğrencilerin değerlendirmesi istenmiştir. Bu değerlendirme ile etkinliklerin öğrencilerin bireysel öğrenmelerine ne şekilde etki ettiği belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulardan hareketle etkinlik temelli öğretimin, sosyal bilgiler dersine yönelik öğrencilerin ilgilerini artırdığı ve etkili öğrenmeyi sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonucun, etkinlik temelli öğretimin öğrencilerin derse karşı ilgi, motivasyon ve tutumlarını artırdığı sonuçlarına ulaşan diğer çalışmalarla (Ebret, 2015; Coşkun ve Eker, 2018; Gülsoy, 2020; Seçgin, 2020) benzerlik gösterdiği saptanmıştır.

Sonuç olarak etkinlik temelli öğretim sürecinin öğrencilerin süreç boyunca etkin olduğu ve buna bağlı olarak, a) kavram öğrenimine katkı sağladığı, b) anlamlı öğrenmeyi gerçekleştirdiği, c) öğrencilerin sahip oldukları bilgilerini yepyeni bir ürün oluşturmada kullanabildiklerini, d) sosyal bilgiler dersine

yönelik ilgilerini artırdığını, e) etkili öğrenmeyi gerçekleştirdikleri sonucuna ulaşmıştır. İlgili sonuçlar doğrultusunda sosyal bilgiler dersinde etkinlik temelli çalışmaların farklı kazanımlar doğrultusunda da uygulanması, araştırmacılara yol göstermesi bakımından önerilebilir. Ayrıca kavram öğretimine katkı sağladığı düşünüldüğünde etkinliklerin kavram öğretimi sürecinde ve sonunda öğrencilerin özgün ürünler ortaya konması sağlanabilir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Altunsoy, Y. (2019). *Sosyal Bilgiler Dersinde Duygu ve Düşüncelere Saygı Değerinin Etkinlik Temelli Öğretiminin Öğrencilerin Saygı Eğilimine Etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aslan, S., & Bulut, B. (2021). 6. Sınıf sosyal bilgiler dersinde etkinlik temelli öğretimin kullanılmasının öğrencilerin çevresel okuryazarlık düzeylerine etkisi. *Turkish Journal of Educational Studies*, 8(1), 85-108.
- Ata, B. (2002). Tarih derslerinde “dokümanlarla öğretim” yaklaşımı. *Türk Yurdu Dergisi*, 22(175), 80-86.
- Bahar, M., Nartgün, Z., Durmuş, S. & Bıçak, B. (2009). *Geleneksel – Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Teknikleri Öğretmen El Kitabı*. (3. Baskı) Pegem Akademi.
- Baird, B.N. (1991). In-class Poster Sessio. *Teaching of Psychology*, 18(1), 27-29
- Berber, S. (2016). *Bil-İste-Öğren-Anla Stratejisinin Ortaokul 3. Sınıf Öğrencilerinin Yansıtıcı Düşünme Becerilerine ve Akademik Başarılarına Olan Etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Adıyaman Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Chaveznava, R. M., Yousuf, M.A. & Caldeslast, I. (2006). Poster Sessions as a Strategy to Motivate Engineering Learning. *Instituto de Investigaciones Biomédicas, UNAM*.
- Cooper, H. (1996). History 5-11. H. Bourdillon, (Ed.), *Teaching History*, p.76-86. Routledge.
- Coşkun, İ. & Eker, C. (2018). The effect of teaching activities done by using activity based posters on the students' academic achievements: Retention levels in their learning. *Universal Journal of Educational Research*, 6(4), 585-597.

- Çakmak, Ö. (2019). *5. Sınıf Düzeyinde Hazırlanan Değer Eğitimi Etkinliklerinin Uygulanabilirliği ve Başarısı Üzerine Bir Durum Çalışması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demircioğlu, İ.H. (2005). Sosyal bilgiler öğretimi. Öztürk, C., & Dilek, D. (Ed.), *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2002). *Öğretme Sanatı*. Pegem A Yayıncılık.
- Duman, İ. (2019). *Etkinlik Temelli Öğrenmeye Dayalı Ters-Yüz Edilmiş Sınıf Modelinin Öğrencilerin Akademik Başarı ve Öğrenme Motivasyonlarına Etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Durmaz, A. (2014). *Sosyal Bilgiler Derslerinde Etkinlik Uygulamalarının Öğrenci Motivasyonuna Etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisan tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ebret, A. (2015). *Etkinlik Temelli Matematik Öğretiminin 3. Sınıf Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerine ve Matematiğe İlişkin Tutumlarına Etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ekinci, R., Doğan, E. E., & Doğan, D. (2020). Akıllı tahta kullanımının ve etkinlik temelli öğretimin öğrencilerin akademik başarısına, fene ve çevreye yönelik tutumlarına etkisi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 1197-12115. <https://doi.org/10.17679/inuefd.644449>
- Gill, R. & Jaswal, G. (2010). Teaching values' programme: It's impact on urban children (5-7 Years). *Studies in Home and Community Science*, 4(1), 45-50
- Gülsoy, D. (2020). *Etkinlik Temelli Öğretimin 7. Sınıf Öğrencilerinin Dörtgenlerde Alan Konusundaki Kavramsal ve İşlemsel Bilgilerine Etkisinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Trabzon Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Hastürk, H. G. (2017). Fen öğretiminde alternatif ölçme değerlendirme. Hastürk, H. G. (Ed.). *Teoriden Pratiğe Fen Bilimleri Öğretimi*, 498-544. Pegem Akademi.
- Ilgar, Ş. (2004). Motivasyon aktiviteleri ve öğretmen. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 211-222.

- Keskin, G. (2018). *Sosyal Bilgiler Dersinde Grafik Hazırlama ve Okuma Becerisine Dayalı Etkinliklerin Akademik Başarıya Katkısının İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Aksaray üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kuzu, A. (2009). Öğretmen yetiştirme ve mesleki gelişimde eylem araştırması. *Journal of International Social Research*, 1(6), 425-433.
- MEB (2018). Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 4,5,6 ve 7. sınıflar).
- Mills, G. E. (2003). *Action Research: A Guide for the Teacher Researcher. (Second Edition)*. Pearson Education, Inc.
- Nas, R. (2000). *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Ezgi Kitabevi.
- Ogle, D. (1986). K-W-L: A teaching model that develops active reading of expository text. *The Reading Teacher*, 39(6), 564-570.
- Sağ, Ç. (2018). *İlkokul Sosyal Bilgiler Dersinde Somut Olmayan Kültürel Miras Eğitime Yönelik Etkinlik Temelli bir Eylem Araştırması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Saylan Kirmizigül, A. (2019). *Fen Eğitiminde Bilgisayar Destekli, Etkinlik Temelli ve Sorgulamaya Dayalı Öğretim Yaklaşımlarının Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış doktora tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Schmidt, P. R. (1999). Inquiry and literacy learning in science. *The Reading Teacher*, 52(7), 789-792.
- Seçgin, F. (2020). Experiences of prospective social studiesteachers in project-based values education. *Pegem Journal of Education and Instruction*, 10(4), 1001-1036.
- Tekin, H. (1991). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Yargı yayınları.
- Türksoy, E. & Taşlıdere, E. (2016). Aktif öğrenme teknikleri ile zenginleştirilmiş öğretim yönteminin 5. sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji dersi akademik başarı ve tutumları üzerine etkisi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (1), 57-77.
- Uğraş, S., Sipahi, N., Dursun, H., Keçeli, Ö. Ü. F., Hasırcı, H. M. E., & Fidan, A. (2021). Etkinlik temelli bir öğretim modeli: Mikro dünyaya yolculuk-3 projesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17, 31-44.

- Uygun, K., Akkeyik, Ü. & Öztürk, C. (2018). Eğitsel oyunların sosyal bilgiler öğretimine etkisi: Etkinlik örneği. *Araştırma ve Deneyim Dergisi* (ADEDER), 3(2), 75-92.
- Uzun, N. & Keleş, Ö. (2012). İlköğretim öğrencilerinin fen öğrenmeye yönelik motivasyon düzeylerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(20), 313-327.
- Yalçın, A. (2021). 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Uygulanan Sorumluluk Temelli Etkinliklerin Öğrencilere Sorumluluk Değerini Kazandırmadaki Etkisi. Yayınlanmamış doktora tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yavuz E. (2005). *Yeniden Yapılanan Sınıflar için Aktif Öğrenme Yöntemi*. Ceceli Yayınları.
- Yıldız, E. (2021). İşbirlikli hikâye ve poster uygulamalarının fen bilimleri öğretmen adaylarının akademik başarılarına etkisi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 53(53), 342-362.
- Yılmaz, H. (tarihsiz). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Mikro Basım yayım dağıtım.
- Yurd, M., & Olğun, Ö. S. (2008). Probleme dayalı öğrenme ve bil-iste-öğren stratejisinin kavram yanlışlarının giderilmesine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(35), 386-396.

EXTENDED ABSTRACT

Purpose: In this study, in line with the acquisition of “SB.5.6.4. Cherishing our Flag and the National Anthem, one of our symbols of national sovereignty and independence.” for the learning field of Active Citizenship in the middle school 5th grade social studies course, it is aimed to teach the symbols of independence to the students through activities, and to raise awareness especially about Turkish National Anthem and Mehmet Akif Ersoy, the author of our National Anthem.

Method: This research was designed in the action research pattern, which is one of the qualitative research designs. In the phenomenology design, it is possible to reveal the experiences, perceptions and meanings attributed to the phenomena by the individuals participating in the research (Yıldırım & Şimşek, 2011). 20 students studying at 5th grade in a secondary school in the city center of Tokat participated in this research in the 2021-2022 academic year. The data in the research consists of worksheets for the Know-Ask-Learn (KAL) strategy,

worksheets for the prepared activities, the activity process evaluation form and the performance task (preparing newspaper) evaluation forms given to determine the success of the activities in teaching the concepts.

Findings: According to the findings of the know-ask-learn strategy worksheet for the concepts of our sovereignty and independence symbols, it was determined that they mostly had incomplete information about the concepts given before the activity. It was observed that the activities applied at the end of the activity-based teaching had a positive effect on learning. In this process, students were kept active and their interests and motivations were increased with different activities. As a result, the students had the opportunity to learn the concepts accurately and in depth. In fact, the active involvement of the student in the learning process is compatible with the aims of activity-based teaching.

When the findings about the reflections of the activity-based learning process on the performance task prepared by the secondary school students were examined, it was seen that although the students were successful in creating the newspaper name and headline, they failed in the task of giving the date to the newspaper. When the fourteen newspapers with their names were examined, it was determined that there were 13 different newspaper names, and they generally reflected the National Struggle period when the National Anthem was accepted. Headlines were given to 15 newspapers. When these were examined, repetitive headlines were seen. In total, 6 different headlines were created. It was determined that these headlines were also suitable for the content of the subject. Newspapers generally include the adoption process of the National Anthem, information about Mehmet Akif Ersoy and symbols of independence. Considering the gains that the activity-based learning process provides for their individual learning according to the students, it has been found that the activity-based teaching process both increases the interest of the students in the social studies course and helps the students to realize effective learning.

Conclusion and Discussion: With this study, it was tried to determine the effectiveness of social studies course 5th grade students in the teaching of activity-based teaching practices and the subjects related to the symbols of independence, the National Anthem and Mehmet Akif Ersoy. For students, the symbols of independence have a great importance in the adoption process of the National Anthem and in making sense of Mehmet Akif's life. For this reason, 7 different concepts related to the subject (Independence Symbols, Independence, Flag, Homeland, Nation, Capital, Mehmet Akif Ersoy) were asked to the students in the "Know-Ask-Learn" worksheets before and after the activity process. In the light of the findings, it was determined that after the students filled in the "know"

column on the worksheet before the activity, the students mostly had incomplete information about the concept of "Independence Symbols" and then the concepts of "Homeland, Nation, Anthem and Mehmet Akif Ersoy". After 5 sessions (8 class hours), in the 6th session, the students were asked to fill in the "learn" column of the worksheet. As a result of the findings, it was seen that the previously determined missing information was replaced by the correct information in the second application. It can be concluded that activity-based teaching is effective in concept teaching. Similarly, it has been determined as a result of studies that activity-based teaching positively affects learning and increases the academic success of students (Türksoy and Taşlıdere, 2016; Keskin, 2018; Saylan Kırmızıgül, 2019; Eroğlu and Doğan, 2020; Uğraş, Sipahi, Dursun, Keçeli, Hasırcı and Fidan, 2021). At the end of the activity-based teaching process, the students were given a performance task to transform what they learned into a concrete product. In this direction, preparing a one-page newspaper activity about the acceptance of the National Anthem and Mehmet Akif Ersoy was held by the students. The students, who participated in the activities during the activity-based education, created a new product at the end of the process by using their own knowledge, skills and creativity. In the newspapers prepared by the students, the concepts that are intended to be taught during the activity process, the personality of Mehmet Akif Ersoy, what happened during the adoption process of the National Anthem and the situation in Anatolia were discussed in accordance with the historical reality and accurate information was used. When the literature is examined, no research has been found that the students create a newspaper by using their knowledge and skills with their own efforts. However, there are some studies on poster activities with similar qualities. When the results of the studies in which the students created their own posters were examined, it was seen that the results of those studies were similar to the results of this research, such as contributing to meaningful learning, ensuring active participation, increasing interest and motivation towards the lesson, increasing academic success and finally contributing to the development of creative thinking (Chaveznavia, Yousuf and Caldeslast, 2006; Coşkun and Eker, 2018; Yıldız, 2021). In the last part of the study, students were asked to evaluate the activity-based teaching process. With this evaluation, it was tried to determine how the activities affected the individual learning of the students. Based on the findings, it was concluded that activity-based instruction increased students' interest in social studies course and enabled effective learning. It has been determined that this result is similar to other studies (Ebret, 2015; Coşkun and Eker, 2018; Gülsoy, 2020; Seçgin, 2020) concluding that activity-based teaching increases students' interest, motivation and attitudes towards the lesson.

As a result, in the activity-based teaching process, the students were active throughout the process and accordingly the following results were reached; a) contribute to concept learning, b) realize meaningful learning, c) students can use their knowledge to create a brand-new product, d) increase their interest in social studies course, e) realize effective learning.